

opslidende og al nyttig Lovgivningsvirksomhed hemmende Forfatningskampe og ind paa en ny Politik, en Politik, under hvilken man ikke *stredes* om Forfatningen, men under tilbørlig Hensyntagen til alle Lovgivningsfaktorers Ret søgte at *bruge* den til samfundsnyttigt Arbejde. Vi naaede et Skridt hen imod en saadan Politik i 1894, da det lykkedes at faa den samlede Lovgivningsmagt, Regering og begge Rigsdagsafdelinger, til at erkende, at saadanne Konflikter, som vi den Gang havde lidt under i 9 Aar, burde forebygges for Fremtiden derved, at Regeringen, naar man ikke blev enig om en regelmæssig Finanslov, i Stedet for at gaa paa egen Haand, forelagde en midlertidig Finanslov, der tog det tilbørlige Hensyn til begge Tings Ret, og at Rigsdagen derefter vedtog en saadan midlertidig Finanslov og ikke, saaledes som det desværre skete i 1885 i Landstinget, forkastede den. Vi naaede derefter at faa en ny Regering, der satte det som sin Opgave ikke at regere uden Hensyn til Folketinget, men at mægle mellem begge Rigsdagens Afdelinger og at føre Lovgivningsarbejdet ind i et frugtbart Spor. Det lykkedes desværre ikke for Ministeriet Reetz-Thott og endnu mindre for Ministeriet Hørring, og under Ministeriet Sehested saa det ud, som vi vare ved at glide tilbage i det gamle Spor, da man mente, det var tilstrækkeligt, at Regeringen havde Støtte hos Landstingets Flertal. Men under disse Omstændigheder gik hele vort politiske Liv i Staa. Betingelserne for at genoplive den hidsige Kampolitik fra 80erne vare ikke til Stede, men Døden lagde sig over alt i vort offentlige Liv, og, som jeg i Fjor tillod mig at udtale, vi vare omtrent naaede til det Punkt, at Regeringen ikke kunde regere og Lovgivningsmagten ikke give Love. En Forandring maatte derfor ske, thi vor Forfatning hvaler som enhver Forfatning paa den Forudsætning, at Rigsdag og Regering kunne samarbejde, og denne Betingelse manglede. Derfor maa enhver, som ønsker vor Forfatning brugt til et frugtbart Lovgivningsarbejde, glæde sig over det Ministerskifte, der har fundet Sted, thi det aabner os Udsigt til en ny og frugtbar Periode i vort politiske Liv, og ikke mindst vi Venstremænd, som i saa lange Tider have haft Ønsker og Forhaabninger, som vi ikke have kunnet faa frem, maa haabe, det nu skal kunne lykkes. Med dette Ministeriums Udnævnelse tør vi antage, at vi i det mindste for lange Tider blive fri for den Strid om Forfatningen, der hidtil har lagt saa stærkt Beslag paa

alles Sind og Tanker, og som har suget Kraften fra hele vort Lovgivningsarbejde. Nu kunne vi samle vore Kræfter om det daglige Arbejde, og Ministeriet synes, som Stillingen er, at have ganske særlig gunstige Betingelser for at kunne føre det til et lykkeligt Resultat. Ministeriet har, som der udtaltes i Trontalen, baade Kongens og Folkets Tillid. Som Udtryk for det aldeles overvejende Flertal i denne Sal har Ministeriet en særdeles stærk Stilling i Folketinget, og efter den Svækkelse, som den hidtil førte Politik har tilføjet Højrepartiet, antager jeg ikke, der kan være nogen Grund til at vente, at der fra Landstingets Side vil aabnes nogen skarp politisk Kamp mod Ministeriet. Jeg ser derfor ikke rettere, end at intet Ministerium i lange Tider har haft en saa god Udsigt til at kunne lede os ind i et frugtbringende Samarbejde, og det glæder mig at se, at Ministeriet i sine offentlige Udtalelser netop ogsaa har gjort dette frugtbringende Samarbejde med Rigsdagen til Hovedpunktet i sit Program, og at det Parti, som det er udgaaet fra, i den Beslutning, der i Dag foreligger for os, ganske særlig understreger dette Punkt om et „frugtbringende Samarbejde med Rigsdagen“. Til enhver Bestræbelse i den Retning, kan jeg paa mine Meningsfællers Vegne tilsige Ministeriet ogsaa vor Støtte, og jeg kan ikke andet end udtale min Glæde over den smukke Maade, hvorpaa Ministeriets Villie til Samarbejde med de forskellige politiske Partier i Gaar fik Udtryk i Finansministerens Tale. Jeg skal i øvrigt ikke komme ind paa de enkelte Punkter i Ministeriets Program; dem ville vi faa Lejlighed til at drøfte, naar dets Forslag kommer til at foreligge for os i udarbejdet Form. Jeg skal kun paa dette Tidspunkt sige, at saaledes som Ministeriets Program er udtrykt i Trontalen, har det ogsaa min fulde Tilslutning. Jeg ønsker Ministeriet til Lykke. Jeg ønsker, at det maa faa Lykke til at føre vort politiske Liv ind i et nyt, sundere og friskere Spor, og jeg glæder mig til, at det vil ske. Det har ikke været nogen ublandet Fornøjelse for os, der have siddet her i Folketinget, at deltage i det politiske Liv i de lange Kamptider; det har været et temmelig frugtesløst Arbejde, som i sig selv kun gav liden Glæde. Det har i mange Tilfælde været et stort Spild af Tid og Kræfter. Forhandlingerne have i alt væsentligt kredset om de samme Spørgsmaal, og det har tidt lagt en knugende Haand paa det hele. Jeg tænker, vi nu ville blive fri for det